

A Fővárosi Ítéltábla a Kummer Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Kummer Ákos) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - az Ószy Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Ószy Tamás) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen sajtó-helyreigazítás miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. január 22. napján kelt 31.P.24.577/2017/14. számú ítélete ellen az alperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az alperes illeték fizetésére való kötelezését mellőzi és megállapítja, hogy a 36.000 (harminchatezer) forint kereseti illetéket a Magyar Állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 2017. november 29-én ...on az ... Kft. étkezdéjében „Szépkorúak délutánja” megnevezéssel a helyi nyugdíjasoknak szórakoztató rendezvényt tartott, amelyről a helyi televízió munkatársait kitessekkelték azzal, hogy az esemény nem sajtó-nyilvános.

..., a felperesi párt elnöke a rendezvény kezdő időpontja előtt pár perccel érkezett. Ezt követően először dr. ... köszöntötte a megjelenteket, majd felkonferálta ...t, aki pár perces köszöntő beszédet mondott, a színpadra szólította a fellépő művészeket, és a rendezvényről távozott.

A stáb az ablakon keresztül készített néhány képkockát a köszöntőjét tartó ...ról.

Az alperes által üzemeltetett ... Televízió 2017. november 30-án a 19 óra 30 perckor és a 21 órakor, illetve a 2017. december 1-jén a 6 órakor kezdődő Híradó című műsorában „Romák szavazatát kérteon?” képaláírással számolt be a felperesi rendezvényről. A riportban megszólaltatták ...t, aki azt mondta, hogy a felperes neve ...on 2017. november 29-én megtartott rendezvényén ... az ott megjelent romáktól azt kérte, szavazzanak rá, azt ígérte, hogy megemeli a családi pótlékot, a

nyugdíjasoknak a pénzét emeli meg, a mély-szegénységből kiveszi az ott megjelenteket, illetve munkahelyet teremt nekik.

Az alperes 2017. december 6-án vette át a sajtó-helyreigazítás iránti kérelmet, amelyben a felperes a Híradó műsorokkal azonos időpontban az alábbi helyreigazító közlemény beolvasását kérte az eredeti közléssel azonos módon azonos napszakokban: „Helyreigazítás: Híradó című műsorunk 2017.11.30-án 19 óra 30 perckor és 21 órakor, illetve 2017.12.01-én 6 órakor sugárzott adásaiban „Romák szavazatát kérteon?” képaláírással közölt híryanagban valótlarul híreszteltük, hogy a felperes neve ...on 2017.11.29-én megtartott rendezvényén ... az ott megjelent romáktól azt kérte, szavazzanak rá, azt ígérte, hogy megemeli a családi pótlékot, a nyugdíjasoknak a pénzét emeli meg, a mélyszegénységből kiveszi az ott megjelenteket, illetve munkahelyet teremt nekik. A valóság ezzel szemben az, hogy a felperes neve említett rendezvényén ... a megjelentek köszöntésén kívül semmi mást nem mondott, az általunk idézett szavak ott tőle nem hangzottak el.”

Miután az alperes a kérelemben foglaltaknak nem tett eleget a felperes 2017. december 15-én érkezett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a helyreigazítás közzétételére. Csatolta a rendezvényről készült vágatlan videofelvételt. Hivatkozott a perben kihallgatott dr. ..., dr. ... és dr. ... tanúk vallomására. Perköltségre is igényt tartott.

Az alperes a kereset elutasítását és felperes perköltségben marasztalását kérte, hivatkozott a megszólaltatott riportalany ... tanú vallomására.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének helyt adott és kötelezte az alperest, hogy 8 napon belül az ... tévé Híradó című műsorában kommentár nélkül tegye közzé - az ... tévé 2017. november 30-án 19 óra 30 perckor, és 21 órakor, illetve 2017. december 1. napján 6 órakor kezdődő Híradó című műsorával - azonos időpontokban az alábbiakat:

„Helyreigazítás: 2017.11.30-án 19 óra 30 perckor és 21 órakor, valamint 2017.12.01.-jén 6 órakor sugárzott Híradó műsorunkban a „Romák szavazatait kérteon?” képaláírással közölt híryanagban valótlarul híreszteltük, hogy a felperes neve 2017.11.29-én ...on megtartott Szépkorúak délutánja nevű rendezvényén ... az ott megjelent romáktól azt kérte, hogy szavazzanak rá, azt ígérte, hogy megemeli a családi pótlékot, a nyugdíjasok pénzét, a mélyszegénységből kiveszi az ott megjelenteket, illetve munkahelyeket teremt nekik.

A valóságban a ...nak állított kijelentések nem hangzottak el.”

Kötelezte alperest fizessen meg 15 nap alatt felperes javára 30.000 forint + áfa perköltséget, valamint fizessen meg a Magyar Állam javára - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - 36.000 forint eljárási illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette Magyarország Alaptörvényének (Alaptörvény) IX. cikke (1), (2) és (3) bekezdéseit, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1) bekezdését, 10. §-át, 12. § (1) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 342. § (1) bekezdését, 343. § (1) bekezdését, valamint a PK 12., 13. és 14. számú állásfoglalásait.

Azt rögzítette, hogy a perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a Híradó című műsorban általa híreszteltek - a riportban elhangzottak - a valóságnak megfelelnek, azaz annak bizonyítása, hogy ... pártelnök, a perrel érintett rendezvényen a riportalany által elmondott közlést tette, a valóságnak megfelel.

Azt állapította meg, hogy a peres eljárás során a felperes által csatolt vágatlan felvételtől és dr. ...,

dr. ... és dr. ... tanúk vallomásából, akik ...-ral együtt érkeztek a rendezvényre és vele együtt távoztak, a riportban elhangzottak nem kerültek bizonyításra.

Az alperes indítványára kihallgatott ... szavahihetősége pedig a videofelvétel és a tanúk vallomása alapján megdőlt.

Az alperest felelősség terheli nemcsak az általa állított tények, hanem a más személy által elmondottak, így ... riportalany nyilatkozata valóságtartalmáért is, azonban a peradatokból megállapíthatóan a riportalany nem a valóságnak megfelelően nyilatkozott, ezért az alperest a felperes által kért helyreigazítás közzétételére és a perköltség megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Kérte az elsőfokú bíróság ítéletét egészben megváltoztatni akként, hogy felperes kereseti kérelmét, mint teljességgel megalapozatlant a másodfokú bíróság utasítsa el.

Előadta, hogy az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés j) pontja alapján teljes személyes illetékmentesség illeti meg, ezt az első fokon eljáró bíróság ítéletében figyelmen kívül hagyta.

Hangsúlyozta, hogy alperes a felperes által sérelmezett nyilatkozat közlésén túl tudósításaiban ismertette felperes álláspontját is, amelyet közlemény formájában a rendezvényt követően adott ki. A tudósítás képaláírása továbbá feltételes formában, kérdésként került megfogalmazásra: „Romák szavazatát kérteon?” Ezeket a körülményeket a PK 12. számú állásfoglalás alapján figyelembe kell venni.

Ezen túlmenően az alperesi műsorok által érintett rendezvény nem volt sajtó-nyilvános, ezért alperes a tudósításában egy, a rendezvényen elmondása szerint, részt vevő személlyel készült riportot mutatott be. A riport alanyát az elsőfokú eljárásban a bíróság tanúként meghallgatta, amelynek során - igazmondási kötelezettsége tudatában - megerősítette a riportban általa elmondottakat.

A médiaszolgáltató információt szolgáltat a közönség számára, ennek megfelelően pedig az eseményeknek a lehető legszélesebb szemszögből való bemutatásán túl, nem kötelezettsége a jogi értelemben vett objektív igazság kiderítése. Ebből az következik, hogy nem csupán arról van joga tudósítani, ami minden kétséget kizáróan megfelel a valóságnak. Egy riportalany által elmondottakkal kapcsolatban különösen nincs a sajtónak olyan kötelezettsége, hogy annak valóságtartalmát a leközlés előtt teljes mértékben felderítse; egy ilyesfajta elvárás a hatékony működést, a média törvényes tájékoztatási kötelezettségének ellátását bénítaná meg. Hivatkozott e körben a 7/2014. (III. 7.), a 13/2014. (IV. 18.) és a 34/2017. (XII. 11.) AB határozatokban kifejtettek.

Előadta, hogy az alperes nem tudott és nem tud az általa közöltek esetleges hamisságáról, a riportalany által elmondottak leközlésekor jóhiszeműen és úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, ezért törvényi köteletségének mindenben eleget tett.

Hivatkozott arra is, hogy az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék az ítéletét ... tanúvallomásának hamisságára alapozta, és ezt a következtetését olyan tanúk - egyébként ellentmondásoktól sem mentes - tanúvallomásaira alapította, akik nyilvánvalóan nem tekinthetők elfogulatlanoknak az ügy kimenetelét illetően.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az alperes illetékmentességére történő hivatkozás nem vehető figyelembe, mert az alperes nem nyilatkozott arról és nem is igazolta, hogy a tárgyévét megelőzően társasági adó fizetési kötelezettsége nem keletkezett.

Álláspontja szerint a PK 14. számú állásfoglalás alapján az alperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a riportalany által elmondottakat ... a tudósításban szereplő rendezvényen mondta-e. Az, hogy a képaláírás során kérdő mondatot alkalmazott ezen kötelezettség alól nem mentesíti, mert a ... által

elmondottakat tényként közvetítette a nézők felé. Ebben az esetben a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) 12. § (1) bekezdése és az Smtv. 13. §-ban írt kötelezettségét csak abban az esetben teljesítette volna, ha a riportalany által mondottakkal kapcsolatosan a felperest is megkeresi, álláspontját közli. Ez különösebb nehézséget nem okozott volna, mivel nem olyan eseményről volt szó, amelynek hírértékét rontaná az azonnali közlés elmulasztása.

Az elsőfokú bíróság ezen túlmenően nem elsősorban a felperes által indítványozott tanúk vallomására, hanem az alperes által sem vitatottan, az eseményeket tárgyilagosan rögzítő felvételre alapította.

A fellebbezés az illeték viselése tekintetében alapos, egyebekben alaptalan.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével egyetértett.

Az alperesi védekezésre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a valós tények tekintetében a felek által felajánlott bizonyítást a Pp. 164. § (1) bekezdése és a PK 14. számú állásfoglalás alapján helyesen rögzített bizonyítási kötelezettség mentén lefolytatta. A bizonyítékok értékelésével a másodfokú bíróság egyetértett.

Az elsőfokú bíróság által helyesen kifejtett indokok mellett azt emeli ki, hogy ... szavahihetősége annak okán is megkérdőjelezhető, hogy tanúvallomásaiban úgy nyilatkozott, hogy őt a rendezvényt követően kérdezte a riporter. Ennek során nyilatkozott úgy ahogyan az, az alperesi műsorban elhangzott. A felperes által csatolt DVD felvételen - amelyen látható események valódiságát az alperes nem kérdőjelezte meg - látható, hogy a ...i rendezvényre az esti órákban, sötétedéskor került sor. Dr. ... vallomása szerint a rendezvény 17. 00. órakor kezdődött, azt másfél órára tervezték, azon a helyi televízió kivül a megyei tudósító, aki a ...-nek szokott műsorokat készíteni volt jelen a sajtó részéről. A riportalany azonban az alperesi híradó riporterének - a csatolt hírműsor felvételén jól láthatóan - nappal nyilatkozott. Ebből egyértelműen az következik, hogy az alperesi riport készítésére nem a rendezvény napján, hanem azt követően került sor, amit az is alátámaszt, hogy az alperesi stáb a rendezvényen nem is volt jelen. Ez a tény, valamint a DVD felvétel tartalma önmagában, a felperesi tanúk vallomása nélkül is alkalmatlanná teszi a tanú vallomását az alperesi állítás alátámasztására.

A tanú arra hivatkozott, hogy az általa elmondottak hiányoznak a DVD felvételtől, azt ... a megszólalása legelején mondta. Ezt az állítását semmi nem támasztotta alá. A felvételen az látszik, hogy a felperesi párt elnöke köszönti a megjelenteket, észrevételezi, hogy nem azok vannak ott, akikre - „szépkorúakra” - számítottak, majd a rendezvénysorozat indulásáról, annak céljairól beszél, illetve a fellépő művészekről, az általuk képviselt műfajról. Végül megemlíti, hogy a műsort nem tudja megtekinteni, mert ...re kell tovább mennie. A beszéd tartalmából sem lehet ezért arra következtetni, hogy az hiányos lenne, az logikailag kerek egész, ezért ... vallomása a DVD felvétel hitelességének és valóságtartalmának megkérdőjelezésére sem volt alkalmas.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság az alperesi fellebbezésnek az Alkotmánybírósági határozatokra történő hivatkozásával sem. A perbeli esetben az elsőfokú bíróság a kellő gondosság körében arra a következtetésre jutott, hogy nem lehet megállapítani, hogy az alperes az utóbb valótlannak bizonyult közlés jogszabály által előírt jogkövetkezményei alól mentesülhetne. Az Alkotmánybíróság több határozatában kifejtette, hogy a szabad véleménynyilvánítás olyan alkotmányos alapjog, amely csak felelősséggel gyakorolható, és a valótlan tények közlésének elkerülése érdekében bizonyos kötelezettségekkel jár a közvélemény alakításában hivatásszerűen részt vevő személyek esetében. [36/1994. (VI. 24.) AB határozat III.2. pont]

A sajtószabadság jogának gyakorlása révén az alapjog jogosultja aktív alakítója a demokratikus közvéleménynek. A sajtó ezen minőségében ellenőrzi a közélet szereplőinek, intézményeinek tevékenységét, a döntéshozatal folyamatát, tájékoztatja arról a politikai közösséget, a demokratikus nyilvánosságot (a »házőrző kutya« szerepe) [165/2011. (XII. 20.) AB határozat].

A 7/2014. (III. 7.) AB határozat [48] és [50] bekezdésében azt fejtette ki, hogy a sajtónak alkotmányos küldetése, hogy a közhatalom gyakorlóit ellenőrizze, aminek szerves részét képezi a közügyek alakításában résztvevő személyek és intézmények tevékenységének bemutatása és - akár rendkívül éles hangú - kritikája.

A politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik. Egyfelől a demokratikus jogállam intézményeinek és a demokratikus közéletet hivatásszerűen alakító politikusoknak a szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája a társadalom tagjainak, az állampolgároknak, valamint a sajtónak olyan alapvető joga, amely a demokrácia lényegi eleme. Másfelől a tények közlése tipikusan a vélemények alapja, ezért még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tények esetében is indokolt, hogy a jogi felelősségre vonás során a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékének meghatározása körében figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét.

A politikai közszereplők sajtótájékoztatóján elhangzottakról szóló tudósítások körében az Alkotmánybíróság azt rögzítette, hogy a polgári jogi ítélezés a híresztelés fogalmának értelmezése körében már eddig is megállapított olyan kivételeket, amikor a sajtó mentesül a közzétett tények valóságtartalmának ellenőrzésére vonatkozó szokásos kötelezettsége alól. Ilyen kivételnek tartotta a közéleti szereplők sajtótájékoztatójáról szóló tudósítást is. Az Alkotmánybíróságnak ez a következtetése azonban nem érinti a sajtónak a közzelt tények valóságtartalmának ellenőrzésére vonatkozó általános kötelezettségét, csupán az alóla való mentesülés egyik esetkörének alkotmányjogi indokoltságáról szól. Bizonyos körülmények utalhatnak arra, hogy a sajtó adott esetben visszaél a valóság bizonyítása alóli mentességgel. {34/2017. (XII. 11.) AB határozat III. pont [48], [49]}

A perbeli esetben az alperes nem sajtótájékoztatóról tudósított. Az esemény nem a sajtó tájékoztatását célozta, ezért ez utóbbi AB határozatban kifejtettek nem vehetők figyelembe. Az alperes úgy adta közre egy állítólagos résztvevő nyilatkozatát, hogy az általa elmondottakat, egyáltalán nem ellenőrizte, de még azt sem, hogy valóban részt vett-e a rendezvényen. Az interjú készítésére nem az eseményt közvetlenül követően, az onnan távozók megszólításával került sor, ezért az alperes akkor tett volna eleget a hiteles tájékoztatás Smtv. 13. §-ban megfogalmazott kötelezettségének, ha a riportalany információjának valóságáról valamilyen más forrásból is meggyőződik. Ennek hiányában a PK 14. számú állásfoglalásban kifejtettek alapján a híresztelés miatt az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerinti felelősséggel tartozik.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal az alperesi érveléssel sem, hogy a felperes álláspontját az OS közleményben foglaltak közzélével a műsorában megjelenítette. Ezt a közleményt ugyanis a felperes az első alperesi adás időpontját megelőzően három órával adta ki, az abban foglaltak nem a műsorban ... által elmondottakra vonatkoztak. Helytállóan hivatkozott a felperes fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy nem volt akadálya annak, hogy a riportalanytól szerzett, semmilyen más forrásból meg nem erősített információval kapcsolatosan az alperes a felperest is megkeresse.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján érdemben helybenhagyta.

Az illeték fizetési kötelezettség tekintetében azonban az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a

médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) 108. § (12) bekezdését, ami szerint a közszolgálati médiaszolgáltató személyes illetékmentességet élvez. Erre tekintettel az elsőfokú ítéletnek a kereseti illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezését a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és azt állapította meg, hogy azt az állam viseli.

Az alperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 239. § utaló szabály alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles a felperes részére a másodfokú eljárással összefüggésben felmerült és az ügyvédi munkadíjból álló perköltséget megfizetni. Ennek összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

A le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. § alapján határozott.

Budapest, 2018. március 28.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Csóka István s.k.
bíró